

ТЕСТ ВЪРХУ ПОЕЗИЯТА НА ХРИСТО БОТЕВ

Прочетете текста и отговорете на въпросите 1 - 4.

Да се сравняваме ние с Ботйова, който е от необикновените хора, какъвто България рядко ражда. Онова, което е липсвало в него като на обикновен човек, допълняло се от талант и дарби, преимущества, с които природата се твърда много скъпи. Хората като Ботйова, с неговите идеали и чувства, не са подсъдимни на обикновените за всекиго съдилища. Тях съди епохата и потомството. Между епохата, с която живял и работил той, и епохата днешна сравнение е нежъзможно. На своето време той бил и цар, и закон, и народна воля, и заем, и бюджет, и всичко. Пет милиона същества, които се казвали българска рая, били неми, вързани, стадо от животни. Техните страдания, рабските им вериги, от една страна, и бъдещето им от друга, докарвали великата душа до полуда. За да не би да стане тлъст човек, да не му влязат в ръката богатства и други блага, т.е., за да не би да стане нему добре, той спял с кучетата по пустите воденици, не ял по три деня, помагал на всички презрени, но не и на себе си. Той търсил такова страшно средство, с което да унищожи всички ония тирани, които мъчат натродите, най-много неговото отечество. Смешно е да се сравняваме с подобни хора, а и безсъвестно да ги обсъждаме, че за великата задача за доброто на милионите лишили едното да няма хиляди, а само петстотин.

Захари Стоянов из „Четите на България; Христо Ботйов”

1. Текстът е :

- а) публицистичен
- б) автобиографичен
- в) есеистичен
- г) биографичен

2. В текста преобладават :

- а) архаизми
- б) метафори
- в) неологизми
- г) фразеологизми

3. В цитирания текст преобладават :

- а) повествование
- б) описание
- в) разсъждение
- г) тълкуване

4. Кое твърдение според текста е НЕТОЧНО?

- а) Ботев е необикновен човек, какъвто България рядко ражда.
- б) „Онова, което е липсвало в него като на обикновен човек, допълняло се от талант и дарби, преимущества, с които природата се твърде много скъпи.”
- в) Хората като Ботев „съди епохата и потомството”.
- г) На своето време той бил и цар, и закон, и власт, и заем, и бюджет, и всичко.

5. Откъсът е предназначен за:

- а) учители
- б) специалисти по литература
- в) зрелостници
- г) широката аудитория

6. Големият летописец на Българското възраждане – Захари Стоянов, дава едно от най-вълнуващите определения за гения: „Христо Ботев е бил човек роден и предназначен от небесните стихии, да бъде голям човек да води подире си талпите да запоядва и да прави епохи.” В цитата са допуснати :

- а) една пунктуационна грешка и една правописна грешка
- б) две пунктуационни грешки и две правописни грешки
- в) три пунктуационни грешки и три правописни грешки
- г) четири пунктуационни грешки и четири правописни грешки

7. В кое изречение е допусната пунктуационна грешка?

- а) Стихотворението „На прощаване” е написано през 1868 г., когато Ботев се готви да премине с четата на Жельо войвода в България.
- б) Това „завещание” към родителите – по думите на Захари Стоянов е публикувано в брой 2 от 25 юни 1871 г. На вестник „Дума на българските емигранти”.
- в) Втората редакция на творбата е поместена в сбирката „Песни и стихотворения от Ботйова и Стамболова” през 1875г., като „на прощаване е първото произведение в тази поетическа книга.
- г) Този факт е знаменателен с това, че в онази удивителна епоха от българското летоброене, когато е укрепвал духът на възрожденските тирани, прощаването и прошката са своеобразен ритуал, който чертае пътя на много от тях.

8. В кое изречение е допусната пунктуационна грешка?

- а) Доказателство за пророчеството на стихотворението „На прощаване” за цяло едно поколение български апостоли е фактът, че то се разпространява като бунтовна песен дълго преди да бъде публикувано.
- б) Тази удивителна творба свързва по особен начин съдбите на двама велики българи – Ботев и Левски, защото в личното си тефтерче Апостола е записал стихотворението „На прощаване”
- в) Доказателство, че Дякона е познавал и разпространявал песента са и записките на Михаил Попов, в които е отбелязал, че творбата е: „изпета от В. Левски”.
- г) Неслучайно при стещата си с Левски през зимата на 1866г. Ботев изрича известните си думи, че Левски е: „нечут характер... Студ, дърво и камък се пука. Гладни от два три деня, а той пее и се весел.”

9. В кое изречение е допусната пунктуационна грешка?

- а) Боян Пенев пише: „Никой български поет не е изразил тъй трогателно, не е възсъздал тъй вдъхновено обичта към майката, както Ботев в „Майце си” и „На прощаване”.
- б) Художествените образи отвеждат към живия образ на Ботевата майка - Иванка Петкова, родила девет деца и загубила осем.
- в) Съдбата ѝ поражда със своя трагизъм още когато през 1876 г. изпраща най-големия си син – войвода на чета – да премине Дунава и да загине в бой за свобода.
- г) Заедно с него тя изпраща и по-малкия си син Кирил, четник в Ботевата чета, който едва 20-годишен е заловен след разгрома на четата и заточен в Диарбекир.

10. В коя от посочените думи НЕ е допусната правописна грешка?

По време на *сръбско-българската* (а) война през 1885 г. загива на бойното поле *най-малкия* (б) ѝ син Боян. Останалите двама *умират* (в) от *туберколоза* (г).

11. В коя от посочените думи НЕ е допусната правописна грешка?

В *стихотворенето* (а) „На прощаване” *бунтовника* (б) се *обраща* (в) към майка си 26 пъти, като я нарича с най-нежни имена – майко, мале, майко юнашка, *майнольо* (г), мале, майноле.

12. В коя от посочените думи НЕ е допусната правописна грешка?

Към майката са отправени *многобройни* (а) призовавания на волята и *чувството* (б). Само тя може да *отгатне* (в) *таините* (г) на сърцето.

13. В кой ред думите НЕ са контекстови синоними на останалите според стихотворението „На прощаване“?

- а) хайдутин, брат
- б) сиромах, клетник
- в) син, войвода
- г) нехрани-майка, чедо

14. При коя от двойките думи има отношение както при двойката поет – лирик

- а) герой – прототип
- б) пейзаж – обстановка
- в) писател – белетрист
- г) сюжет – композиция

15. При коя от двойките думи има отношение както при двойката стихотворение – ода

- а) епос – лирика
- б) жанр – литературен род
- в) разказ – повест
- г) тема – идея

16. При коя от двойките думи има отношение както при двойката градация - епитет

- а) метонимия – анафора
- б) антитеза – метафора
- в) хипербола – сравнение
- г) алегория – синекдоха

17. Фразеологичният израз „нехранимайка” означава:

- а) майка, която не се грижи за децата си
- б) деца, които не хранят родителите си
- в) деца, които не се грижат за родителите си
- г) майка, която не храни децата си

18. В кой от стиховете е използвана риторическа фигура, която липсва в останалите?

- а) „Но кълни майко, проклинай...”
- б) „...черни чернеят за мене!”
- в) „Прости ме и веч прощавай!”
- г) „силно да любят и мразят...”

19. Думата експресивен НЕ означава:

- а) изразителен
- б) емоционален
- в) реален
- г) въздействащ

20. Дума, израз, „заострен момент” или обобщаваща сентенция (кратка мъдрост), чрез която творецът насочва вниманието към художествената идея и към смисъла на творбата, е:

- а) апосиопеза
- б) градация
- в) метафора
- г) поанта

21. Изречението, което изразява мнението на Св. Цонев: „В стихотворението „На пръщаване” възторг и омраза, вяра и неверие, любов и презрение, дълг и утеха, смърт и безсмъртие се преливат в едно неделимо цяло, претворено с необикновена жизненост и вдъхновение.”, **е по вид:**

- а) просто изречение с обособена част
- б) сложно съставно изречение с подчинено определително изречение
- в) сложно съчинено изречение
- г) сложно съставно с подчинено изречение

22. В кое от посочените места Ботев НЕ е бил учител:

- а) Калофер
- б) Задунаевка
- в) Браила
- г) Александрия

23. На колко години Христо Ботев произнася реч в деня на светите братя Кирил и Методий – 11 май 1867г. ?

- а) 18
- б) 19
- в) 20
- г) 21

24. Кой от посочените вестници НЕ е списван от Ботев?

- а) „Дума на Българските емигранти”
- б) „Свобода”
- в) „Будилник”
- г) „Знаме”

25. В кой вестник за пръв път на 11 август 1873 г. е публикувана баладата „Хаджи Димитър”?

- а) „Гайда”
- б) „Независимост”
- в) „Знаме”
- г) „Будилник”

26. В кой Ботев вестник илюстрациите са направени от полския художник Хенрих Дембицки?

- а) „Дума на Българските емигранти”
- б) „Будилник”
- в) „Знаме”
- г) „Нова България”

27. В коя от посочените форми на обществен живот не участва Христо Ботев?

- а) Българското книжовно дружество
- б) Български централен революционен комитет
- в) Дружество за разпространение на полезни знания
- г) Гюргевски революционен комитет

28. Кой от войводите според първоначалния план е трябвало да оглави четата на Христо Ботев?

- а) Жельо войвода
- б) Филип Тотю
- в) Панайот Хитов
- г) Хаджи Димитър

29. Единственият военен специалист в четата на Христо Ботев е:

- а) Атанас Свещаров
- б) Никола Обретенов
- в) Димитър Тодоров
- г) Никола Войновски

30. В „Моята молитва” на Ботев шесткратната анафора „не ти” :

- а) въвежда образи и картини
- б) поражда антитеза
- в) въвежда аргументи
- г) характеризира образа на традиционния Бог

31. Прочете стиха. Посочете НЕВЯРНОТО твърдение.

*Не оставяй да истине
буйно сърце на чужбина,
и гласът ми да премине
тихо, като през пустиня!...*

- а) Оригиналният стих на Ботев се среща и обогатява с библейския текст.
- б) Лирическият герой уподобява самопожертвателността и светителската роля на св. Йоан Предтеча.
- в) Гласът на лирическият герой се идентифицира с гласа на Бога.
- г) В безрезервната си готовност за саможертва лирическият герой от „Моята молитва” търси благословията на Бог.

32. Прочетете строфата.

*Ти ли си, мале, жално пела,
ти ли си мене три години клела,
та скитник ходя злочестен ази
и срещам това, що душа мрази?*

Кой е основният мотив, който се съдържа в текста?

- а) за майчината жалба
- б) за майчината клетва
- в) за скиталчеството
- г) за омразата

33. Посочете НЕВЕРНИЯ извод, който НЕ произтича от смисъла на стиховете:

*Весел ме гледат мили другари,
че с тях на едно и аз се смея;
но те не знаят, че аз вече тляя,
че мойта младост слана попари!*

- а) Наблюдава се силно психологизиран разрыв между видимост и същност.
- б) В болезненото признание на очужденост, самоизолация, неприютност, безперспективност е заложена драмата на различната индивидуалност.
- в) Усеща се остър познавателен кризис, настъпил между личност и общество.
- г) Долавя се липсата на искреност, прикрита зад лицето маска на индивида.

34. Етимологичната фигура в стиха „сърце зло в злоба обвито” дава представа за:

- а) неудовлетвореността от любовта
- б) вътрешните терзания на душата
- в) изпитанията, на които е подложено тялото
- г) степента на омраза към любимата

35. Посочете НЕВЕРНИЯ отговор!

Думите „клета”, „клетки”, „клетник” в „На прощаване”:

- а) са индивидуални характеристика на майка, син, борци за свобода
- б) са сродни
- в) пораждат повторемост, която гради обща характеристика на лирическите герои
- г) разкриват тайни характеристики, градят междутекстови връзки и прерастват в своеобразна митологема

36. Кой израз в стихотворението „На прощаване” е метафора на всенародния копнеж за свобода?

- а) бащино огнище
- б) сърце юнашко
- в) глас народен
- г) кървава ръка

37. Кой ред съдържа само инверсирани епитети?

- а) глас чуден, скръб дълбока, мила усмивка
- б) скитник злочестен, сърце младо, душа страдна
- в) надежди голи, любов жива, буйно сърце
- г) страшна сила, зла песен, плач безнадежден

38. Каква стилистична фигура се съдържа в стиха?

Тоз, който падне в бой за свобода, той не умира...

- а) антитеза
- б) контраст
- в) парадокс
- г) паралелизъм

39. Въпросите в стиховете

Кажу ми, сестро, де – Караджата?

Де е мойта вярна дружина?

имат за цел:

- а) да съживят спомена за героичните битки на четата на Хаджи Димитър
- б) пространствено да бъдат локализирани образите на побратим и дружина
- в) да насочат към мястото на героите в духовното битие на българина
- г) да бъде назовано лобното място на Караджата и дружината

40. Посочете смисъла на повторената ситуация в последната строфа на „Хаджи Димитър”:

*Но съмна вече! И на Балкана
юнакът лежи, кръвта му тече,
вълкът му ближе лютата рана,
и слънцето пак пече ли – пече!*

- а) изразява повторемост на денонощния цикъл
- б) отразява вечната борба и гибел като крачка към победата
- в) отразява връзката между юнак и родна природа
- г) наситена е с краен песимизъм и отчаяние

41. Кое от тълкуванията на символа за гарвана не отговаря на поетическите визии в елегията „Обесването на Васил Левски”?

- а) това в черната птица на романтиците, която кръжи над бойните полета и се храни с плътта на трупите
- б) гарванът е Божи пратеник, водач и дори предводител на душите при последното им пътешествие
- в) гарванът е символ на прозорливост, именно той се опитва да провери след потопа дали земята започва да се подава от водата
- г) гарванът принадлежи към птиците, носещи зла поличба и имащи пророчески функции

42. Кои от посочените жанрове не са свързани с Ботевото творчество?

- а) елегия, песен
- б) сонет, идилия
- в) балада, поема
- г) сатира, памфлет

ОТГОВОРИ

1. в)

2. б)

3. б)

4) г) – „народна воля” е заменена с „власт”

5. г)

6. г) – прав. „Христо Ботев е бил човек, роден и предназначен от необяснимите стихии да бъде голям човек, да води подире си тълпите, да заповядва и да прави епохи.”

7. б) – прав. Това „завещание” към родителите – по думите на Захари Стоянов, е публикувано в брой 2 от 25 юни 1871 г. на вестник „Дума на българските емигранти”.

8. в) – прав. Доказателство, че Дякона е познавал и разпространявал песента, са и записките на Михаил Попов, в които е отбелязал, че творбата е „изпета от В. Левски”.

9. в) – прав. Съдбата ѝ поражда със своя трагизъм, още когато през 1876 г. изпраща най-големия си син – войвода на чета – да премине Дунава и да загине в бой за свобода.

10. – в) прав. а) Сръбско-българската; б) най-малкия; г) туберкулоза

11 г) – прав. а) стихотворение; б) бунтовникът; в) обръща

12. в) – прав. а) многобройни; б) чувството; г) тайните;

13. в)

14. в)

15 в) – търсят се жанрове от един и същ литературен род; стихотворението и одата са лирически жанрове, а разказът и повестта – епически

16. б) – аналогията се изгражда на принципа реторическа фигура/троп

17. в)

18. г) – с изключение на отговора, в останалите стихове е използвана етимологична фигура

19. в)

20. г) – поанта

21. а)

22. в)

23. б)

24. б)

25. б)

26. б)

27. в) – Дружеството е създадено от Каравелов през 1872 г., а след като неговият орган сп. „Знаме” започва да излиза от 15.01.1875 г., пътищата му с Ботев се разминават

28. б) Филип Тотю се отказва от рискованото начинание

29. г)

30. г)

31. в) – При отговора имайте предвид следната информация: Гласът на викация в пустинята е най-характерният и известен белег на пророк Йоан. Йоановата поява е предсказана от Исаия 40:3: „Гласът на един, който вика: Пригответе в пустинята пътя на Господа! Права направете в степта пътека на нашия Бог.” Йоан излиза на сцената на историята, за да послужи като предвестник на израилевия цар Исус Христос. Животът му в юдейската пустиня е изява на неговата посветеност и пълна отдаденост на Бога, чийто пратеник е на земята.

32. б)

33. г)

34. б)

35. а)

36. в)

37. б) – обичаен словоред; злочестен скитник, младо сърце, страдна суша

38. в) – стилистична фигура, в която твърдението при своята ярка противоречивост се оказва вярно

39. в)

40. б)

41. в)

42. б)